

Llibres

Eines i feines a la Cerdanya

Marc PONS I RIBOT.
Eines i feines, vivències a Cerdanya a principis de segle.
 Institut d'Estudis Ceretans.
 Puigcerdà, 1999. 136 pàgines.

És d'agrair que en els temps actuals, en què la majoria de persones vivim en un món molt urbanitzat i cada vegada més volem guanyar el pols al rellotge, es publiquin llibres que reflecteixin el món rural de casa nostra i ens expliquin experiències de temps passats.

Aquest llibre editat per l'Institut d'Estudis Ceretans ens descriu les vivències, experiències i anècdotes d'un ceretà de soca-rel. Marc Pons i Ribot és un pagès de setanta-vuit anys que ens explica mitjançant el seu testimoni la vida rural de Cerdanya en els anys compresos entre el 1910 i el 1930.

L'obra està estructurada seguint les quatre estacions anuals, de cada una de les quals es descriuen les feines del camp, els oficis relacionats amb aquestes tasques, les eines utilitzades, les festes assenyalades, la vida quotidiana i els costums socials de Cerdanya.

Part del llibre està escrita pel mateix Marc Pons, i la resta per Manel Figuera a partir de les vivències contades pel protagonista. El llenguatge utilitzat és senzill i fàcil d'entendre.

Cal destacar també els dibuixos realitzats per Joaquim Carbonell i Cornejo, d'una pulcritud i precisió esplèndides, que il·lustren el

Eines i Feines

vivències a Cerdanya a principis de segle

Institut d'Estudis Ceretans

text i que donen a l'obra un valor afegit.

Eines i feines es converteix així en un testimoni històric i antropològic d'una persona que va viure una època en una zona rural molt determinada, i és un exemple de com l'home s'adapta al paisatge i com aquest influencia l'individu. Però per altra banda és també una eina didàctica per conèixer un passat de casa nostra amb uns oficis i costums que potser aviat solament podrem recordar a través de llibres com aquests.

Joan Vicens i Tarré

El passat sempre és millor

Jaume COMAS.
Postals de l'Escala.
 Llibres del Segle.
 Gaiües (Empordà), 1998.
 93 pàgines.

La poesia ha estat, des de sempre, un art profundament relacionat amb el record i la nostàlgia. El record (ho podem entendre

perfectament si llegim Leopardi) és un procés idealitzador que compensa les mancances de la vivència, i per això és una part fonamental en l'ésser humà. Si mirem amb sinceritat i sense por (que difícils, les dues coses alhora!) dins nostre, tots i cadascun de nosaltres, incloent-nos-hi els més joves, descobrirem que aquest és un sentiment comú, que ens és profundament arrelat. Qualsevol mirada enrere, encara que sigui quan el final del camí encara és imperceptible, deixa l'avui en evidència, enfonsat en la mediocritat.

Alguns poemes de *Postals de l'Escala* donen certes claus per agafar el temps amb les mans i analitzar per què ens fereix. «La platja», per exemple, mostra l'evolució que segueixen les persones emmarcades en el mateix espai local. Dels jocs infantils a la sorra es passa progressivament a riscos inconvenients al mar. L'evolució és negativa, però dóna l'explicació de tot plegat: l'home va perdent la seva primitiva fascinació per les coses petites, i ha de buscar el trencament fent equilibris amb la lògica. Per això els adults són més imprudents que els nens. Lentament, al llarg de la nostra vida, la nostra memòria s'omple de més i més coses, i això fa que els dies es tornin cada dia més feixucs. No és el passat el que és millor, sinó que nosaltres érem millors aleshores, més lleugers, més àgils per la vida.

Així mateix, «Seqües de gener» és un poema magnífic, amb uns dos versos finals senzillament excepcionals, i «Quan bufa la tramuntana» és l'inevitable homenatge d'aquest recull al mític vent empordanès, que aconseguix la postal més entranyable i difícil, la foto d'aquest aire fred que ens defineix. Aquests poemes de Jaume Comas són, definitivament, postals. I les postals, com la poesia, són record. Record d'un passat que sempre ens sembla millor.

David Cuenca Ros

De Begur a Cuba

Lluís COSTA.
L'illa dels somnis. L'emigració de Begur a Cuba al segle XIX
 Ajuntament de Begur, 1999.
 286 pàgines.

No gosem canviar l'encapçalament, encertadíssim, amb què el company Lluís Costa ha intitulat el seu treball de recerca editat sobre l'emigra-

